

Lastekaitse Liit
Estonian Union for Child Welfare

Aastakonverents 2020!

**MEHEKS SÜNNITAKSE,
ISAKS KASVATAKSE**

Sotsiaalministeeriumi strateegilise partnerluse projekt "Koostöös laste ja perede heaks"

lastekaitseliit.ee/isa

Kuidas olla hooliv isa, kui ma seda ei oska?

Sigrid Petofer

MTÜ VAITER programmijuht

20.11.2020

Mis on vägivald?

Vägivald on inimese tahtlik käitumine, millega ähvardatakse, püütakse teha või tehakse kahju teise inimese tervisele, mis võib põhjustada vigastusi, surma, psühholoogilist kahju, arenguhäireid jm negatiivseid tagajärgi.

Maailma Tervishoiuorganisatsioon, 2002

Impulsiivne, emotsionaalne, ekspressiivne või instrumentaalne.

Milline vägivald, kui tihti aset leiab, millises olukorras, kelle vastu.

Meestest

- Enam kui pooled mehed (55%) on kogenud füüsilist vägivalda (nii lapsena kui täiskasvanuna) ja 34% mehi on kogenud vaimset vägivalda lapsena.
- Hoiakud ja väärtushinnangud: nt 42% meestest pooldab arvamust, et naised saaksid ennetada vägivalda, kui nad oma suu kinni hoiaksid. Umbes iga kuues–seitsmes mees (13%–16%) leiab, et naised kutsuvad vägivalla ise esile oma käitumisega ja provotseerivad mehi, et pälvida teiste kaastunnet. Kaheksandik meestest (12%) õigustab naise löömist viimase seksuaalse truudusetusega.
- Majanduslik toimetulek ja töökoha säilimine – mehe rahulolu iseendaga on otseselt seotud majandusliku toimetulekuga.
- Riskikäitumine: alkohol, suitsetamine, narkootikumide tarvitamine, alkoholijoobes auto juhtimine või ujuma minek.

RAKE (2015). Eesti meeste hoiakute ja käitumise uuring: tervis, haridus, tööhõive, ränne ja pereloom. RAKE (2015). Uuriti 16-54. aastaseid mehi (4800 meest).

Hoolivad isad: turvalisem elu lastele

- Väljatöötatud Kanadas 2001. aastal, kasutuses ka mitmetes Euroopa riikides nagu Saksamaa, Holland, Suurbritannia jne
- Programmi Eestisse toomist toetab Erasmus+, koostööpartner Tallinna Sotsiaal- ja Tervishoiuamet
- 14 aktiivset grupijuhti, gruppi juhivad 2 inimest (mees ja naine)
- Suunamine (lastekaitse, prokuratuur, ohvriabi) või omal soovil
- Lõppraport ja kohtumine kuue kuu pärast

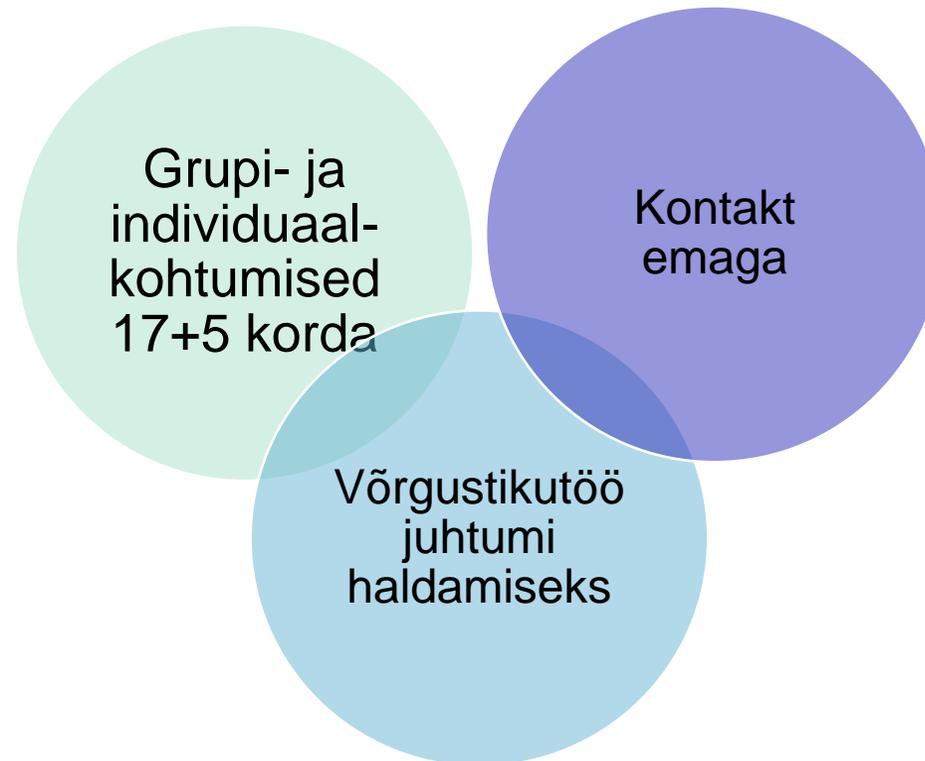

Sobivuse määramine

- Väärkohtlev (või on selleks kõrge risk) ja/ või hoolimatu isa lapse suhtes
- Lapse kokkupuude koduvägivallaga
- Isa kontakt vähemalt ühe lapsega
- Isade suutlikkus programmi nõudeid täita (intervjuu, kokkulepped, motivatsioon jne)
- Võimalikud välistused: seksuaalne väärkohtlemine, madala riskiga isad, raskekujuline sõltuvus, keeruline hooldusõigusvaidlus (mis võib lõppeda isalapse kontakti kadumisega)
- Programm ei välista kõrge riskitasemega isasid. Tähtis on ohvritele tekitatava ohu seiramine ja sellele reageerimine - see on parem olukorrast, kui teda üldse ei jälgita, põhjuseks tuues, et teda peetakse kõrge riski tõttu sekkumisprogrammi sobimatuks.

Kolm komponenti

Isa, kes liitub programmiga ...

- ...võib olla vihane „süsteemi“ peale nn sein on ees (lootusetus, viha, häbi, pettumus). Võivad ärritada ametniku peale, kaasata kaasvanemat pikale kohtuprotsessile jne
- ...võib omada oma isaga seoses negatiivseid kogemusi
- ...on mõjutatud väljakujunendud sünnipere hoiakutest ja mustritest
- ...on kogenud vägivalda

Programmi 1 eesmärk:

meestes piisava usalduse ja motivatsiooni tekitamine

Isa, kes liitub programmiga ...

- ...pole teadlik lapse vajadustest ja omab ebarealistlikke ootusi lapse suhtes nt „*Ta teeb seda meelega*“; „*Ta on minu vastu*“
- ...võib olla vaenulik ja vägivaldne lapse ema suhtes
- ...vajab rohkem teadmisi lapse arengu kohta
- ...võib tajuda oma lapsi nende perele või isale kuuluva varana või käepikendusena
- ...ei tunne tõenäoliselt oma last piisavalt
- ...pole teadlik, kui oluline on last kuulata, kiita ja temaga mängida

Programmi 2. eesmärk:

meeste teadlikkuse suurendamine lapsekesksest isarollist

Isa, kes liitub programmiga ...

- ...ei mõista, kuidas tema käitumine mõjutab last ja tema arengut
- ...pole teadlik ebasobivatest käitumisviisidest
- ...on veendunud, et samal ajal saab olla hea isa ja vägivaldne partner
- ...eitab oma probleeme ja pole valmis võtma vastutust oma tegude eest

Programmi 3. eesmärk:

***meeste teadlikkuse ja vastutuse suurendamine seoses
väärkohtleva ja hooletussejätva isarolliga ning selle mõjust
lastele***

Isa, kes liitub programmiga ...

- ...vajab toetust, uusi oskusi ja teadmisi, et taastada kõikide pereliikmete turvalisus
- ...seab grupijuhtide abiga iseendale realistlikud eesmärgid, mis annab juurde usku, et positiivsed muutused on võimalikud
- ...mõistab, et vägivaldsele käitumisele on alternatiive

Programmi 4. eesmärk:

Usalduse taastamine ja tuleviku planeerimine

Eesmärgid

Isa kaasamine

Lapsekeskne
isadus ja lapse
perspektiiv

Väärkohtlemise
ja hooletusse
jätmise ära
tundmine

Usalduse
taastamine ja
tuleviku
planeerimine

Vanemakeskne vs. lapsekeskne vanemlus

Politsei

Kohus

Lastekaitse

Terapeutilised

sekkumised

peredele

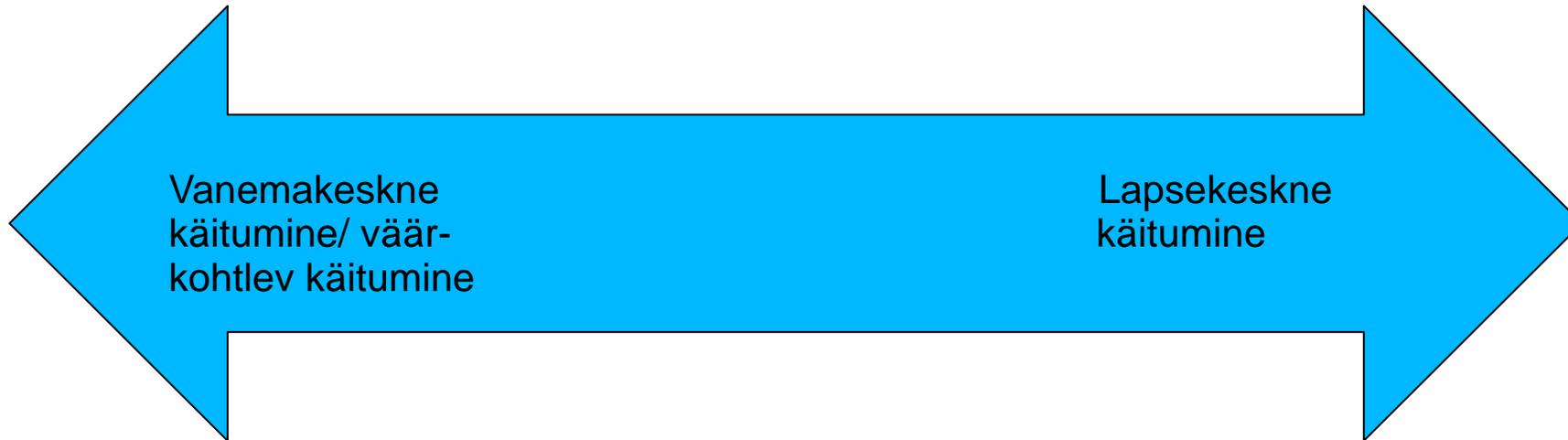
Vanemlus-

programmid

Universaalsed

sekkumised

peredele

Programmi rakendamine Eestis 2020

VAITER

TUNNISTUS

Nr. 54

Ott Karu

**Läbis programmi
„Hoolivad isad: turvalisem elu lastele“**

Koolituse toimumise aeg: 6.02.–28.05.2020

Ene Ahas
Grupijuht

Aleksel Norden
Grupijuht

* Tunnistus kehtib ainult koos grupijuhtide poolt koostatud lõpparuandega
* MTÜ VAITER ei saa garanteerida, millised on programmi läbinu edasised käitumisiisid

Kasvatusteaduste
Euroopa Liidu programmi
„Erasmus+“

Täiskasvanu- ja
Sotsiaal- ja Tervishoiuamet

MTÜ VAITER
Reg nr 80458405
Täiskasvanuhariduse
majandustegevusteade nr 203939

www.vaiter.ee
info@vaiter.ee
vaiter_mtj
Vaimse Tervise Edendamise Kompetentsikeskus

- Kolm gruppi: 25 isa, katkestas 3
- Kokku 46 last
- Keskmine vanus 39
- Ligi 72% suunati programmi, mille põhjuseks vägivald lapse või kaasvanema suhtes
- 44 % ei ela oma lastega koos
- 8% läbinutest ei täheldatud mõju ja muutust

Mõju hindamine

- Kanada on välja töötanud mõju hindamise metoodika isadele enne ning kohe ja 6 kuud pärast koolitust ja emadele peale koolitust (vanemlik soojus, viha juhtimine, hoiakud jne)
- Programmi omanikel on hulganisti tõendeid programmi tõhususe kohta, mida on teinud erapooletud eksperdid.
- Uuringud on näidanud:
 - ✓ Vanemliku stressi, vaenulikkuse ja ükskõiksuse vähenemist
 - ✓ Laste emade olukord on paranenud (ärevus, ohvriks langemine)
 - ✓ Muutused püsisid ka 6 kuud peale koolitust
 - ✓ Programmi jooksul kogutud info aitas laste osas teha otsuseid
 - ✓ Lapsed on öelnud, et kohtuvad isaga tihedamini ja tunnevad ennast temaga koos mugavamalt

Aitame isadel lapsi väärtustada!

*„Kui lapsed peavad nendega hakkama saama,
siis peame meie ka“*